

Haritschelchar jaunak aditzera eman du Etxahun gizon eta poeta ta Etxahun'en lan osoa nola egiña zuen adieraziz tesis bat egin omen du. Eta bietarik bat Euskaltzaindiaren *Euskera*-n argiratztea erabaki da.

Irigoyen eta Berrojalbiz jaun-andereak Bizkaiko ikastolen berri eman dute, bereziki Markiñakoena. Markiñako udaletxearen eskariz 6 urtetik gorakoak eskola kartilla erriko eskoletan esamiñatuaz lortu zala. Baiña ilbeltzaren 24'tik Gobernuaren baimenez ari ziran ikastola oiek, informe txar bat bide, itxi egin dituztela. Euskaltzaindiak ikastola oien alde zerbait egitea eskatzen dute, informe ona bialduaz. Arrue'k dio, berak ezagunak dituela Bizkaiko Prokuradoreen artean eta nai baldin bada bera mintzatuko dela. Orrela, Arrue jauna izendatu da bitarteko egiteko, ta premia bada Euskaltzaindiak ikastola oien alde zerbait egitea eskatzen dute, informe ona bialduaz. Arrue'k dio, berak ezagunak dituela Bizkaiko Prokuradoreen artean eta nai baldin bada bera mintzatuko dela. Orrela Arrue jauna izendatu da bitarteko egiteko, ta premia bada Euskaltzaindiak idatzi.

Larzabal jaunak Pierre Duhour euskaltzain laguntzaillearen ilberria eman du. Bere familiari dolumiñak ematea erabaki da.

Besterik gabe, oi dan otoitzarekin bukatu da biltzarra.

Euskaltzainburua
MANUEL LEKUONA

Idazkaria
JUAN SAN MARTIN

1968 - III - 29

Donostian, Gipuzkoako Diputazioan, 1968-ko epaillaren 29-an, goizeko amarterdian.

Bildu dira: M. Lekuona buru, J. Haritschelhar buru ordezko, Arrue, Diharce, Irigaray, Irigoyen, Labayen, Lafitte, Larzabal, Lojendio eta Villasante jaun euskaltzaiñak; Altuna, Arkotxa, Atxa, Beobide, Berrondo, Berrojalbiz, Etxaniz, Garmendia (Jon), Goiko-

etxea (Joan), Lete, Lizundia, Oñatibia, Oregi, Santamaria, Sarasola, Valverde, Zatarain eta Zubikaray jaun euskaltzain laguntzailleak, San Martin idazkari dala.

Olaizola jaunak ezin etorria adierazi du.

Oi dan otoitzarekin asi da biltzarra.

Otsailleko agiria ontzat artu da. Oregi jaunaren karta baten berri eman da, nun esaten duen, agirian, «salatu» itzaren ordezt «berri eman» jartzea obe zala, zeren bertan ez zeudenak adierazpenaren muiña oker jasoko luketen beldur dala ta. Eta kursilloa berez onurakor eta egingarri iduritu zitzaioala.

Emendik ikusten da esaminiatzeko maiburu baten bearra. Ta, Irigoyen'ek dio euskeraz irakasten ari diranentzat ere bearrezkoa litzakeala, maiburu baten esamini pasatu ondorean, diploma bat irakasle izendatuaz. Berrojalbiz andereak ere antzerako eskaria egiten du diploma bat eman al izateko irakasletzan diarduten zenbaiti. Lehenago ere ifioiz erabilitako gaia danez, beste gabe, batzorde bat izendatzea erabaki da esaminiaren programa bat eta izango dan agiri ematea zelan egin estudiatzeko. Auek izendatu dira batzordeko: Pate Altuna, Yon Oñatibia eta Nemesio Etxaniz.

R. Menendez Pidal-en karta bat irakurri da, bera euskaltzain ohorezko izendatu dalako eskerrak emanaz, eta euskera biziki maite duela agertuaz. Kartaren berri egunkarietan ematea merezi duela esan da.

Bilboko Udaletxearen idazki bat irakurri da, «Resurrección María de Azkue» eta «Julio de Urquijo» izenak emateko kaleak astatu dituztela adieraziz. Karta baten bidez eskerrak ematea erabaki da.

Real Sociedad Vascongada de los Amigos del País'en Bizkaiko ordezkartzaren idazki bat irakurri da, 24 lagunek izenpetua, Euskaltzaindiaren iritzia eskatzen dute euskerazko persona izeneri buruz. Irigoyen'ek eman ditu Bilbon euskal izeneri buruz gertatzen diran zeaztasun batzuen berriak. Eta Irigaray batzorde buru dala gertatu dan izen zerrenda luzearen berri lenbaitlen ematea erabaki da, Berondo jaunak garbira pasatu ta inprentan argitaratzea erabagiz.

Idazkariak Mitxelena'ren karta baten zatia irakurri du literatura euskerari buruzkoa. Era berean, Villasantek irakurri du beste karta bat, Mitxelena berarena, literatura euskeraren batasunari buruzko erabagia pozik ikusten duela eta laguntzeko gertu dagoala adieraziz. Mitxelena jaunak Aste Santuan Euskalerrira otortzekotan denez, idazkaria gelditu da berari biltzartu al izateko eguna ta ordua eskatzeko ta literatura batasunerako izendatuak dauden batzordekoeri dei egin. Izendatutakoetatik aparte ere, nai duen guztieri dei egin ditzakeala esan da, ta beren artean, batzarrera etorri naiko dutenak: Altuna, Sarasola, Zatarain, Oñatibia, Goikoetxea eta Etxaniz dira.

Villasante'k dio, 1964'an Lekeitio'ko udaletxeak saritu zuen Mitxelena'ren lana argitaratu bearrezkoa dala Azkue'ren iztegia aurrera eramango bada, ta lan ori udaletxeari eskatu ziola, Mitxelena-k eskari bera egin ziolako, baiña ez duela izan erantzunik eta onen-onena bertara joatea izango dala. Lizundia gelditu da bera joatekotan.

Francesco Cao italiarraren karta bat irakurri da. Izkuntza ikaslea da eta euskera ezagutu nai luke, ta Italian ez euskerazko gramatika eta ez iztegi arkitzen ez denez, ia zerbait bialdu al dugun esanez. Zerbait bialtzekotan gelditu gera. Oñatibia bere metodoa bialtzekotan gelditu da, ta antzera Altuna.

Berrondo jaunak dio goiko maillako katedra eskaria egin bear-ko litzakeala zenbait Unibersidadetara. Ontzat artu da, eta momenturik onena Oñatiko billera nagusitik egitea izango dala esan da. Orduan giroa gertuago izango dalako.

Arrue jaunak lege berri baten proyektoaren asmoak azaldu ditu, Espaiñiako izkuntza guztien alde Euskalerriko prokuradoreak eskue-tan daramatena euskera, katalana eta gaillegoaren alde. Euskaltzaindiak bere babesaren ematen dio Arrue-ri Euskaltzaindiaren izena erabili al izateko.

Haritschelhar'ek dio Frantzian bertan ere era orretako asmoak dituztela, ta ain zuzen ere bera ari dela lege berri bat gertatzen, diputatuentzat, lehenagoko «Deixionne» legeak baiño geiago emango duena.

Irigaray jaunak dio, inbitazione bat duela Antonio Tovar'ek Real Academia de la Lengua Española'n egingo duen sarrerarako,

ta norbaitek joan al baluke berari emango liokela. Altuna jauna gel-ditu da joatekotan Euskaltzaindiaren izenean.

Idazkariak aditzera eman du Alvarez Osés Oñatiko Institutoko zuzendaria danaren erantzuna artu duela, esanez, Euskaltzaindiarentzat Oñatiko Unibersidadeko atea irikiak uzten dituala bertan Biltzar Nagusia egiteko edo beste zernaitarako.

Aita Ondarra'ren karta bat Damaso Intza'koarentzat ohorezko izendapena eskatuaz. Aita Intza lehendik numerokoa danez, idazkariak dio, erantzun ziola numerokorik ohorezko ez zala egiten esanaz. Baiña, bi urte barru euskaltzain bezala 50 urte beteko dituanaz, orduan izango dala aukera omenezko zerbait bere izenean egin al izateko.

Aita Yurre'ren karta, Aita Iraizoz'koarentzat ohorezko izendapena eskatuz, eta oraingoz Euskaltzaindiaren sorreran laguntzaille izendatutakoak egiteko asmoa dala, baiña bear bada geroagorako go-goan izango dala erantzun zaio.

Euskaltzain-buruak aditzera eman du aurrentzako enziklopedia egiten ari direla Barcelona'ko etxe batekin. Liburuak erakutsi ditu, abereen mundua eta landareen mundua, oraïndik textu gabe baiña apaingarriekin. Eta, lan au aurrera bizkortzeko iztegi teknikoen batzordeak bere lanak (egiñak dituanak) argitaratzea komeni dala dio. Iztegi oiek liburuxka batean argitaratzea erabaki da.

Beobide'k Hegosa izeneko liburu erakunde baten berri eman du, batez ere aurrentzako ta ikastoletarako euskerazko liburuak argitara ta saldu nai dituztela. Ta, iñork era orretako libururik balu argitaratzeko gertu daudela esanaz.

Euskaltzain-buruak azaldu du Aita Mendizabal'en gramatika ere argitara bearrezkoa dala. Irigoyen'ek dio, «El Mensajero» kin mintzatu zala, baiña nekeza izango dala aiekin zerbait argitaratzea, zeren ez omen daude zabalkunderako gertatuak eta orretarako laguntza eskatzen dutelako. Ta, guk ere ez dugu zabalkunde on bat egiteko biderik, ortarako erakunderik ez dugulako.

Idazkariak aditzera eman du Itxaropena eskolctarako erakusgai didaktikoak egiten ari dala eta ez daukala euskerazkoak egin eziñik

ere nork zabaldu balego. Eta, Beobidek dio HEGOSA dalakoak pozik egingo lukeala zabalkundea.

Idazkariak aditzera eman du Azkue'ren ipui sorta bat, *Euskalerriaren Yakintza*'tik aterea, aurrentzako eran gertaturik eman duela Itxaropena Argitaldarira bere «Kuliska Sorta»n argitaratzeko.

Yon Etxaide'koak bere liburuetarik *Alos-Torrea, Purra! Purra!, Joanak-joan, Amasei seme Euskalerriko, Itxasoa laño dago* eta *Gorrotoa lege* eman dituala Euskaltzaindiko liburutegirako. Eskerrak ematea erabaki da.

Julia Berrojalbiz andereiñoak dio eskerrak ematea jartzeko agirian Arrue jaun euskaltzainari Markiñako ikastolen alde egin dituan lanagaitik.

Urre-etzaiak antolatzeko izendatu zan batzordeak egin zuan bileraren berri eman da. Artu zituen erabagiak: literatura euskeraren batasunekoeri lagunza eskeiñi; Iñaki Beobide batzordearen idazkari jarri, San Martín'ek literatura euskeraren batasunerako izendatua dan batzordearena egin dedin; Diputazioeri urre-etzaiak antolatzeko diru eskea egitea, ta abar. Ziurki, azaroaren 1, 2 eta 3-an, «Gerediaga» alkarteak antolatua, Euskaltzaindiaren babespean, euskal disko ta liburuen feria Durangon. Eta, mugazandikoen eskariz, Bayona'ko biltzarra urriaren 6-an izango da.

Urre-etzai erakundeko batzordearen esku gelditzen da urrengo biltzarra nun egin.

Lizundia'k irakurri du Diputazioeri diru eskaria egiteko idazki bat, osanez, idazkia eskuz-esku eramanaz probintzi bakoitzeko batzordekoak beren diputazioeri emateko dala. Ontzat artua da.

Beobide'k dio, gauzak azkarrago mugitu al izateko, ia ezin dan batzarreko agiria azkarrago zabaldu, eginkizunak beren gain dituztenari denboraz gogorazi al izateko. Idazkariak eta idazkari-ordezkoak baietz agindu dute, biltzarra baiño amabosten bat egun lehenago zabalduko dituztela esanaz.

«Xenpelar» bertso-paper sariketarako izendatuak zeuden Amuritz, Berrondo eta Garmendia jaunak, lanak aztertu ondorean, eman

dute beren epaia: 1. Manuel Matxain; 2. Jesús Lete; 3. Martin Oreja eta 4. Guillermo Albizu.

Besterik gabe, oi dan otoitzarekin bukatu da biltzarra.

Euskaltzainburua

MANUEL LEKUONA

Idazkaria

JUAN SAN MARTIN

1968 - IV - 26

Donostian, Gipuzkoako Diputazioan, 1968-ko apirillaren 26-an, goizeko amarterdian.

Bildu dira: M. Lekuona buru, J. Haritschelhar buru-ordezko, López-Mendizabal euskaltzain ohorezkoa, Irigoyen, Labayen, Lafitte, Larzabal eta Villasante euskaltzaiñak; Altuna, Bastarrika, Beobide, Berrojalbiz, Berrondo, Etxaniz, Etxeberria (Patxi), Fernandez Setien, Garmendia, Goikoetxea (Iñaki), Lekuona (Juan M.^a), Lizundia, Olaizola, Oñatibia, Oregi, Santamaria, Sarasola, Valverde, Zatarain eta Zugasti euskaltzain laguntzailleak, San Martin idazkari dala.

Irigaray eta Satrustegi jaunak ezin etorria adierazi dute.

Oi dan otoitzarekin asi da biltzarra.

Epailleko biltzarreko agiria ontzat artu da.

Formosa'tik etorri berri dan Patxi Etxeberria Euskaltzaindiakoari, aspaldiko partez biltzar onetara etorri denez, euskaltzainburuak ongi-etorria eman dio guztion izenean.

Euskaltzainburuak gure illen berri beltza eman du: Juan Miguel Seminario Rojas euskaltzaiña Bera'n il da, eta Toribio Etxebarria euskaltzain laguntzaillea Caracas'en. Baita ere euskaltzale ta euskal idazle zan Manuel Ortuzar apaiz jauna ere. Goian beude.

Xabier Gereño'ren gutun baten berri eman da, bere etorri eziña adieraziz eta Edukazio eta Zientziako ministru berria ipiñi dutenez, lehenagoko bilinguismo eskaria berriztatu bear litzakeala esa-